

efizzia

ПРОЕКТ „ПЛАНИРАНЕ НА МЕСТНОТО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА 5 ОБЩИНИ С КООРДНОЦИОНЕН ЦЕНТЪР ОБЩИНА ДВЕ МОГИЛИ” – Договор No 713 02 5060 6023

Доставчик на услуга: ЕФИЗИА ЕООД
Ръководител проект: Ирина Колева

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ПЪРВОНАЧАЛНИ ПРОУЧВАНИЯ НА МЕСТНИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ КАПАЦИТЕТ

- Оценка плана на развитие на община Цар Калоян (2007 – 2013 г.)..стр.3

II. ПОДРОБНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ НА МЕСТНИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ ПОТЕНЦИАЛ

- Първоначални проучвания и анализ за възможностите за изграждане на местен капацитет за ПМИР – Първоначални проучвания за изграждане на местен капацитет. Анализ на събраните данни от провеждане на два вида анкетни проучвания в общините Опака и Цар Калоян.....стр.11
- Изграждане на местен капацитет за планиране на местно икономическо развитие .Анализ с препоръки за приоритетите и мерките за развитие на местната икономика и анализиране на потенциала и възможностите за привличане на инвестиции в община Цар Калоян. Предложения за проекти.....стр.16

III. КОМУНИКАЦИОННА СТРАТЕГИЯ И ПЛАН

- Комуникационна стратегия, комуникационен план и изпълнение на проект „ПМИР на 5 общини с координационен център община Две могили”стр.32

I. ПЪРВОНАЧАЛНИ ПРОУЧВАНИЯ НА МЕСТНИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ КАПАЦИТЕТ

Община Цар Калоян е разположена в североизточната част на Дунавската равнина. Общата площ на общината е 161196 дка.

Градът отстои на 27 км от Разград, на 35 км. от Русе и на 15 км. от Ветово. След новото административно - териториално деление на страната Община Цар Калоян е към Област с административен център гр. Разград . Населението на общината е 7246 души, което представлява 6 % от населението на Област Разград. В рамките на общината има три населени места с.Езерче, с.Костанденец и гр.Цар Калоян .

1. Анализ на местното икономическо равнище на община Цар Калоян. Първоначални проучвания и изследване на местния потенциал.

Проучването и набирането на данни е изработено във връзка с изпълнението на договор №7130250606023, финансиран по програма Активни мерки на пазара на труда на Агенцията по заетостта към Министерството на труда и социалната политика и е изготвено от избрана фирма-подизпълнител "Финистра" АД

В изготвянето са използвани данни и информация, предоставени от представители на общинска администрация – Цар Калоян, както и публични документи и информация от държавните институции в това число министерства, агенции и неправителствени организации, работещи регионални подразделения на статистиката, регионалното, икономическо и социално развитие, транспорт и околна среда. Проучването съдържа общ преглед на активите на община Цар Калоян .

На база разработените, приети и в действие досега документи в община Цар Калоян и разговори с местната общинска администрация се достигна до следното решение: Първоначалните проучвания разработени по проект „ПМИР на 5 общини с координационен център община Две могили” да включват **оценка на съществуващия общински план за развитие**.

По време на поредицата проведени работни срещи с общинската администрация се стигна до това единно решение, т. като най-наболял проблем пред общината стои актуализирането на ОПР (2007 – 2013 г.). Оценката на ОПР на община Цар Калоян, включва най-важните акценти, на които трябва да се наблегне при предстоящата актуализация.

Този анализ осигурява възможност на представителите на местната власт и гражданите на общината в максимална степен да се възползват от оценката на потенциала за икономически растеж и заетост.

Оценка плана на развитие на община Цар Калоян (2007 – 2013 г.)

ВЪВЕДЕНИЕ

Оценка на Общинския план за развитие на община Цар Калоян за периода 2007-2013 г., има за цел да подобри качеството му чрез извършения анализ и направените препоръки от независими експерти – участници в екипа за реализиране на проект "Планиране на местно икономическо развитие на 5 общини с координационен център община Две Могили" по програма АУПТ.

При извършване на оценката на плана са взети предвид изискванията на чл. 33 от Закона за регионалното развитие, т. 4.6. от Методическите указания за разработване на регионалните планове за развитие на МРРБ, одобрени от Министъра на регионалното развитие и благоустройството със Заповед № РД-02-14-12/11.01.2005 г., Регламент 1260/1999 на ЕС, Ръководството за предварителна оценка на програмни документи по структурните фондове на ЕС¹.

Съгласно изискванията на тези документи оценка на Общинския план на Цар Калоян за периода 2007-2013 г. има за цел да установи:

1. Съвместимостта и съответствието на определените цели, приоритети и мерки за достигане с резултатите от извършения анализ на потенциала на общината и нейните специфични особености
2. Съгласуваността на плана с националните стратегически приоритети, дефинирани в Националната стратегия за регионално развитие, Регионалния план за развитие на СЦРП, Областна стратегия за развитие
3. Съответствие с регламентираната финансова политика на ЕС по отношение на Структурните фондове
4. Очакваното въздействие на планираните мерки за реализация на приоритетите

ОЦЕНКА НА СТРУКТУРАТА И СЪДЪРЖАНИЕТО НА ПЛАНОВИЯ ДОКУМЕНТ

Общинският план за развитие на Община Цар Калоян трябва да е структуриран в **шест раздела** съгласно Методическите указания за разработване на общинските планове за развитие:

I. Увод. Състои се от четири основни части:

1.1. В първата част се обсъжда контекстът на съставяне на плана: посочва се имало ли е по-рано изготвени планове за развитие на общината, от какви документи или правни актове се ръководи и опира съставянето на този план за развитие и какви са целите на този план.

От контекста се разбира с какви други планови документи разполага общината – Стратегия за развитие на общината, но не е посочено за какъв период от време е разработена тази стратегия.

Описано е в увода много ясно и детайлно, че общинския план за развитие на Цар Калоян се ръководи и опира на Националния план за регионално развитие, Плана за развитие на Североизточен район, Областната стратегия за развитие на Разградска област.

Посочена е методиката използвана при разработването на плана, както и принципите, на които се базира. **Принципите, на които се базира Планът на развитие са изцяло подчинени на принципите на балансираното развитие на политиката на Европейския съюз за регионално развитие.**

В Увода на плана се споменава за наличие на поставени цели на общината за програмния период, но точно кои са те не е ясно (т.е. не фигурират формулирани целите заложи в общинския план в увода). Липсват и очакваните резултати, при реализиране на

¹ European Commission, The New Programming period 2000-2006: Methodological working papers, Working paper 2: The Ex-ante Evaluation of the Structural Funds interventions

поставените цели.

1.2. Във втората част се описва процесът на подготовката на плана, както и съпричастните към изработването му институции и личности.

В Увода е направено много ясно описание на процеса на подготовката на плана, както и участниците в изработването му - общинска администрация, общински съвет, външни експерти и специалисти. Имената на участниците в разработването на плана са упоменати, което е в съответствие с изискванията с методиката за разработване на планове.

Липсва кратка информация за начините на публичното му оповестяване.

1.3. В третата част се включва резюме на анализа на социално-икономическата ситуация на общината в съпоставка с данните за съседни общини, общините от областта, района за планиране и средно за страната. В тази част се посочва и дали общината попада в териториалния обхват на район/и за целенасочено въздействие (РЦВ), определени с Регионалния план за развитие.

Разработеното резюме е непълно по отношение на предоставена информация и анализ на съседните общини – Ветово, Разград, Опака, сходни общини от др. области в Североизточен район и средно за страната. Данни за сътрудничество на община Цар Калоян със съседни на нея общини в областта и др. области е налична в точка 7. от Анализа на ситуацията. Този факт говори за недобра логическа последователност, както и хаотичност в подредбата в структурно отношение на плана.

В плана е посочена информация за общината, че попада в РЦВ – и че се характеризира, като изостанал селски район.

1.4. В четвъртата част се представя формулираната в плана за развитие визия, както и резюме на плана. В резюмето на плана трябва да бъдат упоменати приоритетите за развитие на общината, основните очаквани резултати, на които се разчита след осъществяването на плана. Посочва се как приоритетите и специфичните цели на плана отговарят на приоритетите и целите, формулирани в ОСР и Регионалния план за развитие.

Описани са детайлно само целите без основните очаквани резултати от осъществяването на плана. Посочено е, обаче как приоритетите и специфичните цели съответстват на ОСР и Регионалния план за развитие.

Няма ясно формулирана визия и стратегия за развитие на общината.

II. Анализ на ситуацията

Ситуационният анализ присъства като раздел в общинския план. В него липсва информация за Основните национални и/или регионални програми, в които се поема ангажимент към общината във всеки от описаните сектори. Би трябвало да се спомене въздействието на тези програми, предприетите мерки от органа на местното самоуправление, програми и проекти на неправителствени организации, осъществявани в посока на осигуряването на местно развитие. Анализът е направен много добре и детайлно по елементи: анализ и оценка на природния потенциал, Анализ на състоянието на техническата инфраструктура, околна среда и тенденции в

екологичната обстановка, Анализ на тенденциите и процесите в социалната сфера, Анализ на тенденциите и процесите в икономиката,.

Няма разработен детайлизиран SWOT analysis с оценки по петобалната система по елементи. Представения SWOT analysis в края на Раздел “Анализ на ситуацията” е недобре формулиран в стилистическо отношение. В края на този раздел, съгласно методиката за разработване на общински планове трябва да бъде разработен обобщен SWOT анализ.

III. Стратегическа част на плана.

Присъства в общинския план, но не е обособен, като отделен раздел.

На база разработени SWOT анализи с оценки по петобалната система (които липсват в плана на община Цар Калоян), трябва да бъдат изведени приоритетите за развитието. Това става, като се даде пълен отговор на следните въпроси, залегнали в Методическите указания:

1. Как да бъдат използвани силните страни за реализиране на възможностите?
2. Как да се преодолеят слабостите, използвайки възможностите?
3. Как да се използват силните страни за намаляване на опасностите?
4. Кои слабости трябва да бъдат отстранени, за да се редуцират опасностите?

Трябва да се посочи и методът на формулиране на приоритетите в съответните сектори.

IV. Описание на съвместни дейности и проекти, които допринасят за постигане на общи цели на развитие на съседни общини.

Тази точка присъства в плана на община Цар Калоян в точка 7. от раздел “Анализ на ситуацията”. Необходимо е да бъде допълнена информацията и да бъде обособена, като отделен раздел, съгласно изискванията за структура на общински план за развитие.

V. Индикативна финансова таблица:

Няма разработена индикативната таблица в плана за развитие на община Цар Калоян.

VI. Ред и начин за осигуряване на информация и публичност на плана.

Според Методическите указания в тази част на плана се определя редът и начинът, по който ще бъде осигурена информация на заинтересованите страни и широката общественост за приетия план, приетите приоритетни насоки за развитие на общината, целите и мерките на развитието. Препоръчва се да се използват различни форми, съобразно спецификата на съответната община, като публично представяне пред населението, тематични или секторни представяния в местни медии, различни местни и регионални форуми в степени на детайлност, съобразно заинтересоваността на целевите групи.

Не са посочени мерките, реда и начина, по който ще бъде осигурена информацията за плана на заинтересованите страни.

Към планът на община Цар Калоян липсват всякакви приложения, които да послужат, като доказателствен материал.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ЕКИПА, ОТНОСНО СТРУКТУРАТА НА ПЛАНА: Структурата на плана не е в пълно съответствие със структурата, залегнала в Методическите указания за разработване на регионални планове за развитие. Тя е непълна, **като се вземат предвид вече отбелязаните пропуски в съответните раздели на Плана. Няма балансираност на представения анализ по раздели.** Необходимо е преработване и допълване на някои от елементите на разделите **Анализ на ситуацията; Стратегическа част на плана; Описание на съвместни дейности и проекти, които допринасят за постигане на общи цели на развитие на съседни общини; Индикативна финансова таблица; Ред и начин за осигуряване на информация и публичност на плана.**

ОЦЕНКА НА УВОДА НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ЦАР КАЛОЯН В СЪДЪРЖАТЕЛНО ОТНОШЕНИЕ

Инициативата за разработване на плана е на кмета на общината според Методическите указания. Успехът на инициативата зависи и от това, дали са осигурени необходимите средства за изготвянето на качествен план – ЕКИПЪТ НИ НЕ РАЗПОЛАГА С ИНФОРМАЦИЯ ЗА СРЕДТВАТА ОТПУСНАТИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПЛАНА.

Работните групи се формират и назначават по инициатива на кмета на общината, според Методическите указания, като в увода е налице много подробна и изчерпателна информация за състава на работните групи. Поименно са посочени имената на експертите участвали в разработването. Липсват, обаче приложени протоколи с кратка информация от срещите на работните групи и техните ръководители.

В увода липсва информация и съпоставка на развитието на община Цар Калоян със съседни на нея общини и такива сходни на нея от др. области на Североизточен район. Не е представен анализ и оценка на потенциала на общината за осъществяване на съвместни проекти и създаване на регионални партньорски мрежи (работа на общините в мрежа).

Информация в схематичен вид е представена в раздел „Анализ на ситуацията”

Не е формулираната в плана за развитие визия. Има формулирано, обаче много добре резюме на плана. В резюмето на плана не са упоменати приоритетите за развитие на общината, основните очаквани резултати, на които се разчита след осъществяването на плана.

Би трябвало да се посочи как приоритетите и специфичните цели на плана отговарят на приоритетите и целите, формулирани в ОСП и Регионалния план за развитие. Това е необходимо, за да може да се направи релацията между приоритетите и целите във всички посочени документи.

ОЦЕНКА НА АНАЛИЗА НА СИТУАЦИЯТА В СЪДЪРЖАТЕЛНО ОТНОШЕНИЕ

Разделът започва с доста обширна природогеографска, историческа и демографска характеристика на общината – **Анализ и оценка на природния потенциал.**

В началото е дадена кратка информация за местоположението, географския и административния обхват и границите на община Цар Калоян.

Налице е таблица, в която много добре са систематизирани природните ресурси на общината - Табл. „Видовете територии и начин на ползване”. Липсва, номерация на представените таблици и фигури.

Анализът на природогеографския потенциал на община Цар Калоян в голяма степен се свежда до описателното представяне на основните компоненти на природната среда. Не е отчетен възможният потенциал и възможните тенденции при определено въздействие. Няма разработен детайлизиран SWOT анализ с оценки по петобалната система.

Анализ на състоянието на техническата инфраструктура – Включва обстойно описание на водоснабдителната мрежа, транспортната инфраструктура, електроразпределителна мрежа, комуникационни връзки, депониране на отпадъците.

В сравнение с останали раздели на Плана, екипът намира, че този е разработен много добре. Направен е достатъчно задълбочен анализ на фактите и статистическите данни и са изведени правилни изводи. Няма разработен детайлизиран SWOT анализ с оценки по петобалната система.

Околна среда и тенденции в екологичната обстановка – Много добре направен анализ на този елемент. Като силна страна на плана и в частност на представения елемент може да се посочи анализът на интегрални проблеми за околната среда в територията на община Цар Калоян.

Не е разработен детайлизиран SWOT анализ с оценки по петобалната система.

Анализ на тенденциите и процесите в социалната сфера – Анализът започва с описание на характеристиките на населението. Използваните статистически данни са актуални и са направени необходимите задълбочени изводи на база статистическата информация.

В този елемент е представена информация и за *Структура и динамика на доходите по отрасли*, която според нас не е част от **Анализ на тенденциите и процесите в социалната сфера**, а трябва да бъде преместена в елемент „Стопански сектор”.

В точка 2: Заетост данните в таблица: Средногодишна статистика и структура на безработицата не е изрично посочено, че данните се отнасят за община Цар Калоян. Трябва ползвателят на плана да гадае.

Трябва да има представяне на дяла безработни „мъже - жени”, след което да се преставят безработните по възрастова структура и по обазование. В плана всичко това е преставено в една таблица – „Средногодишна статистика и структура на безработицата”.

Изведени са конкретните изводи на база анализа на предоставените статистически данни, но както в другите елементи липсва детайлизиран SWOT анализ с оценки по петобалната система. Разработването на такъв би помогнал за формулирането на основните приоритети, както и за определяне стратегии за намаляване на безработицата.

Състоянието на здравеопазването, образованието и културното наследство на територията на община Цар Калоян е много детайлно и логическо последователно описано в общинския план. Формулирани са изводи, но липсва детайлизиран SWOT анализ с оценки по петобалната система.

Следва описание на урбанизационните тенденции и проблеми. Тук екипът ни, счита представената информация за точна, коректна и ясно отразяваща действителното състояние на общината по този показател на развитие.

„Бизнес инфраструктура и обслужване„ представя наличните бизнес, институционални и социални и обществени ресурси на общината. Според нас, тук трябва да се предостави по-детайлна информация за кредитната активност на банките, информация за наличиети или липсата на публично-частни партньорства, информация на броя заети в държавните и общински институции.

Анализ на тенденциите и процесите в икономиката – Този анализ, според Методическите указания трябва да започне с описание на макроикономическите тенденции и отчитане влиянието на основните икономическите показатели (БВП, Нетни приходи от продажби на територията на общината, брутна продукция, експортен потенциал, инвестиции, научно-развойна дейност, отраслова структура на икономиката на територията на общината) върху развитие на общинската икономика от гледна точка на нейната конкурентноспособност.

Необходимо е да бъде представен анализ на структуроопределящите отрасли, настоящата бизнес среда, способността на съществуващите бизнес структури да обновяват продуктите си и технологиите си, да увеличат експорта си и да се адаптират успешно към европейските изисквания.

В плана липсва анализ на състоянието на макроикономическия показател БВП.

Анализът започва със сектор Промисленост. Тук е представена малко информация, която не е задълбочено анализирана. Налице са представени в табличен вид фирмите ангажирани в промишлеността в общината. Изведена е графична тенденция непосредствено след таблиците, която не е ясна за какво се отнася, няма номерация и наименование.

Както коментирахме по-горе, анализът на тенденциите и процесите в икономиката трябва да бъде секторен. Т.е. точка 2: Икономическо развитие не е точно формулирана. Според екипа ни, трябва анализът по този елемент да продължи с: Анализ на останалите елементи на индустрията, освен промишлеността, Анализ на аграрния сектор, Анализ на търговията и услугите.

Данните за развитието на селскостопанския сектор за представени детайло, направени са правилни изводи, но липсва детайлизиран SWOT анализ с оценки по петобалната система.

Търговията и услугите са представени с много кратка и то само описателна информация. Липсват данни за състоянието им, както и тенденции за развитието им през годините.

Липсва изцяло информация за инвестициите на територията на общината (чужди и местни), както и информация за терените и обектите привлекателни за инвестиции в общината.

Привличането на чуждестранни инвестиции е начин да се съживи местната икономика и да се създаде алтернативна заетост за населението извън аграрния сектор.

АНАЛИЗ НА СТРАТЕГИЧЕСКАТА ЧАСТ НА ПЛАНА В СЪДЪРЖАТЕЛНО ОТНОШЕНИЕ

Присъства в общинския план, но не е обособен, като отделен раздел. Информацията е представена хаотично, без да се следва определена логическа последователност.

Не може да се даде правилна оценка на стратегическата част на плана, тъй като не са формулирани ясно и степенувани по важност целите, приоритетите и мерките на плана.

АНАЛИЗ НА ОПИСАНИЕТО НА СЪВМЕСТНИТЕ ДЕЙНОСТ И ПРОЕКТИ, КОИТО ДОПРИНАСЯТ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ОБЩИТЕ ЦЕЛИ НА РАЗВИТИЕ НА СЪСЕДНИТЕ

Тази точка присъства в плана на община Цар Калоян в точка 7. от раздел “Анализ на ситуацията”. Необходимо е да бъде допълнена информацията и да бъде обособена, като отделен раздел, съгласно изискванията за структура на общински план за развитие.

АНАЛИЗ НА ИНДИКАТИВНАТА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА НА ПЛАНА ЗА РАЗВИТИЕ В СЪДЪРЖАТЕЛНО ОТНОШЕНИЕ

Екипът ни не може да си направи оценка по този компонент, тъй като тази част от плана за развитие на община Цар Калоян, въпреки изискванията на Методическите указания, не е разработена или ако съществува такава не е оповестена публично в сайта на общината, където е публикуван плана за развитие.

ОЦЕНКА НА РЕДА И НАЧИНА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ПУБЛИЧНОСТ

Според Методическите указания в тази част на плана се определят реда и начина, по който ще бъде осигурена информацията на заинтересованите страни и широката общественост за приетия план, приетите приоритетни насоки за развитие на общината, целите и мерките на развитието. Препоръчва се да се използват различни форми, съобразно спецификата на съответната община, като публично представяне пред населението, тематични или секторни представяния в местни медии, различни местни и регионални форуми в степени на детайлност, съобразно заинтересоваността на целевите групи.

Липсват мерките, реда и начина, по който ще бъде осигурена информацията на заинтересованите страни.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ И ПРЕПОРЪКИ

Планът за развитие на Община Цар Калоян 2007-2013 г. е изготвен на основата на непълен и незадълбочен анализ на социално-икономическото развитие в общината, от който не са изведени приоритети за развитие, съответстващи на реалните потребности на общината.

Предмет на целенасочени действия трябва да са развитието на модерно и пазарно ориентирано селско стопанство; увеличаването на конкурентните предимства на общината с особен акцент върху повишаване на конкурентоспособността на икономиката, развитието на човешкия потенциал и преодоляването на вътрешните различия наред с намаляването на безработицата, развитието на икономическата, социалната и техническата инфраструктурата; опазването на околната среда и културното наследство; приличането на чуждестранни инвестиции за съживяване на икономиката.

Съобразявайки се с Ръководството и методиката за предварителна оценка на програмни документи по структурните фондове на ЕС, екипът за оценка препоръчва:

1. Частична промяна на философията на плана и разработване детайлно на разделите.
2. Редактиране на плана в съдържателно и оформително отношение

3. Изключително точно спазване на Методическите указания за разработване на общинските планове за развитие на МРРБ, в това число създаване на работни групи от експерти в съответната област, с водене на протокол от заседанията на тези групи;
4. Премахване на субективизма при анализа на фактите и заключенията и определяне на тази база приоритетите, целите и мерките на плана за развитие;
5. Реална оценка на тенденциите и възможностите, като се заложи на развитие на конкурентните предимства на общината и пълното и целесъобразно оползотворяване на ресурсите ѝ;
6. Предвиждане и обучение за публично-частни партньорства – в Плана не се обръща почти никакво внимание на този важен аспект при постигането на заложените стратегически цели;
7. Разработване детайлно и представяне на отрасловата структура на икономиката;
8. Включване на информация по елемент инвестиции и изготвяне на инвестиционен профил на общината;
9. Разработване на детайлизирани SWOT анализи по елементи с оценка по петобалната система;
10. Разработване индикативна финансова таблица

II. ПОДРОБНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ НА МЕСТНИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ ПОТЕНЦИАЛ

2. Първоначални проучвания и анализ за възможностите за изграждане на местен капацитет за ПМИР.

На база проведени работни срещи с представители на местната власт, НПО, бизнеса, браншови организации и др. и проведени 2 броя базови анкетни проучвания на заинтересованите страни, бяха разработени от подизпълнител „Финистра“ АД първоначални проучвания за изграждане на местен капацитет в община Цар Калоян. Методите, които са използвани при разработването на проучването са набиране на информация, систематизиране, анализ и оценка на наличните човешки ресурси на общинска територия, установяване на липсващите ресурси и възможностите за тяхното набавяне. За да се направи най-точен анализ, който отразява съществуващото състояние и потенциал за изграждане на местен капацитет е използван сравнителен анализ между община Цар Калоян и съседната на нея и сходна, като характеристики община Опака.

ПЪРВОНАЧАЛНИ ПРОУЧВАНИЯ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА МЕСТЕН КАПАЦИТЕТ. АНАЛИЗ НА СЪБРАНИТЕ ДАННИ ОТ ПРОВЕЖДАНЕ НА 2 ВИДА АНКЕТНИ ПРОУЧВАНИЯ В ОБЩИНТЕ ОПАКА И ЦАР КАЛОЯН

Представителите на заинтересованите страни в проект “ПМИР на 5 общини с координационен център община Две могили” са целевите групи, които са обект на въздействие по проекта – представители на местната власт, представители на бизнеса, НПО, граждани.

ДУ “Ефизиа” ЕООД проведе базови анкетни проучвания с цел изследване мнението и нагласите на заинтересованите страни, относно процеса на планиране на местното икономическо развитие. Проучванията бяха осъществени от подизпълнител “Финистра” АД чрез наети за целта анкетьори, които анкетираха представителите на местната власт, бизнеса и НПО, съгласно идентифицирания и формиран капацитет за МИР (виж приложен списък).

Целта, която си постави ДУ чрез провеждането на базовите проучвания бе да намери отговор на следните въпроси:

- Кой са конкретните представители на заинтересованите страни в общините Опака и Цар Калоян?
- Какво искат да постигнат в общината и какви са техните очаквания?
- Съвпадат ли очакванията на заинтересованите страни и заложените цели и приоритети на 2-те общини?
- Може ли да бъде оценен конкретният принос на всяка заинтересована страна към процеса за развитие на общината?

Получените конкретни отговори формират средствата за взаимодействие между общинските цели и интересите на местните общности.

1. Методика на провеждане на базовите проучвания от ДУ

- Събрани бяха два вида данни “твърди” и “меки”. “Твърдите” са количествени данни, които подлежат на математическа и статистическа обработка – социо-демографски (пол, местоживееене, възраст, образование, професия, представлявана организация на анкетирания). “Меки” данни, които са по-скоро абстрактни и характеризират нагласите, отношението и очакванията на прдставителите на местната власт, бизнеса и НПО.

Данните бяха събрани в резултат на проведено първично и вторично проучване в общините Опака и Цар Калоян бенефициенти по проекта.

Първичното проучване генерира информация в резултат на проведените анкети и в резултат на проведените работни срещи с местната власт, бизнеса и НПО.

Вторичното проучване доведе до набавяне на информация необходима за анализа от официално изискани източници – общински планове, стратегии, официална статистическа информация, получена от НСИ, бизнес справочници, бюлетини, реализирани предходни проекти на територията на общините и др.

- *Определени изисквания, които си постави ДУ за ефективност на информацията, която събира:*
 - актуалност, пълнота и представителност на данните
 - достоверност и точност (общ брой анкетирани 50 души)
 - консистентност на информацията (всеки зададен въпрос има пряка връзка с ПМИР)

2. Обработка на данните

Количествени данни

Общ брой анкетирани	50
Пол	30 мъже, 20 жени
Възраст	10 от 23 до 30 години

	25 от 30 до 45 години 15 от 45 до 60 години
Образование	45 висше 15 средно
Професия	15 местна администрация 25 бизнес професии (инженери, икономисти и др.)
Представявани организации	5 от тях представители на общината 42 от тях представители на бизнеса 3 представители на НПО

Информацията за населението в общината представлява основа за изясняване на демографския профил на района, неговите социални потребности и сегашните и бъдещите тенденции. Налице е в общините Опака, Цар Калоян отрицателен естествен прираст и миграция на населението към големите областни градове или дори извън областта и региона за планиране, както и в чужбина.

По-подробните демографски данни, получени от официално публикуваната статистика помагат за по-задълбоченото изясняване на факторите, които имат значение за местната икономика (например съотношение между мъжете и жените, профил на заетостта, образователни характеристики, наличие на човешки ресурси и умения) в общините Опака, Цар Калоян се забелязва висок процент на безработица над средната за страната, като предимно съотношението е по-голям дял безработни жени и преобладаващ дял на безработните на възраст до 29 години.

Образователното ниво на хората в тези общини е значително по-ниско от средното за страната и това е един от бележите, които ги определя в класификацията на “изостанали селски райони”. Липсата на достатъчно добре развита комуникационна и информационна инфраструктура в анализираните общини, също допринася за ниското образователно и квалификационно ниво на жителите, а оттам и проблемите с намиране на работа.

“Меки” данни събрани от представители на местната власт

На въпроса **“Познавате ли най-общо” практиката за планиране във Вашата община (Кой взема решения; с кого и как ги съгласува; в каква перспектива се планира?)**.

87 % от анкетираните отговаря “Да, запознат съм напълно”, което говори за компетентност на местната администрация и наличие на базов капацитет за местно икономическо развитие. Разбира се, при анализ и на информацията получена от работни срещи с местната администрация става ясно, че съществува дефицит на кадри, но тази тенденция най-явно е изразена в малките общини –Опака, Цар Калоян.

От много важно значение е въпроса **“Формулирайте 3-те най-съществени проблема на Вашата община”**.

Оказва се, че най-важните проблеми на малките селски общини –Опака, Цар Калоян са: ниският жизнен стандарт на живот, безработица, лоша инфраструктура, липса на диверсификация на икономиката и нисък инвеститорски интерес от страна на чуждестранни и местни инвеститори.

“Кой са секторите, които Вашата община е определила, като приоритетни за развитие?” е следващият въпрос, на който анкетираните дадоха почти единодушни отговори.

За “селските общини”, с най-голям приоритет за развитие се поставя на секторите, селско стопанство, преработваща промишленост, търговия, услуги.

Единодушно е мнението на анкетираните от всичките 5 общини, че е необходимо изграждане на капацитет за МИР и че за постигането на добри резултати в местното самоуправление, то трябва да използва подхода “отдолу-нагоре” за планиране и управление и трябва да участват активно и местните общности.

На въпроса **“Какви проекти трябва да се подготвят и реализират на територията на Вашата община”**, бяха дадени различни отговори, като най-често преобладаващите са: проекти за намаляване на безработицата и разкриване на нови работни места; проекти за повишаване образованието и квалификацията на населението; инфраструктурни проекти; еко проекти и проекти в областта на развитието на туризма.

Доста разнородни са отговорите на анкетираните на въпроса **“До каква степен вярвате, че услугите по планиране на МИР допринасят за развитието на Вашата община?”**.

2-те общини Опака, Цар Калоян, считат, че ПМИР ще им е от полза в “най-висока степен”.

“Меки” данни събрани от представители на бизнеса и НПО

На основа на разработена анкета за изследване нагласите на бизнеса и проведени работни срещи и семинари между ДУ, подизпълнителя и местни фирми, могат да се формулират редица изводи, относно ефективното сътрудничество и комуникация между бизнеса и местната власт.

Най-общо целта на ДУ е събирането и анализа на следната информация:

- Информацията за икономическата бизнес среда изяснява как мерките и дейностите на общината подпомагат или възпрепятстват развитието на фирмите
- Разкриване причините за успеха или провала на фирмите; видовете фирми, които съществуват на територията на общините Опака и Цар Калоян бенефициенти и причините за това
- Какъв бизнес климат създават общинатите за развитието на съществуващите фирми и новосъздадените такива
- Разкриване обхвата на местната нормативна уредба, която има влияние върху фирмите и разходите за тяхната стопанска дейност (редица инвестиционни решения се основават на разходите за стопанската дейност на местно равнище и в някои общини времето и средствата, необходими за създаване на ново предприятие, са по-големи, отколкото в други)

Инициативата на ДУ за проучване на бизнес климата е реализирана с цел:

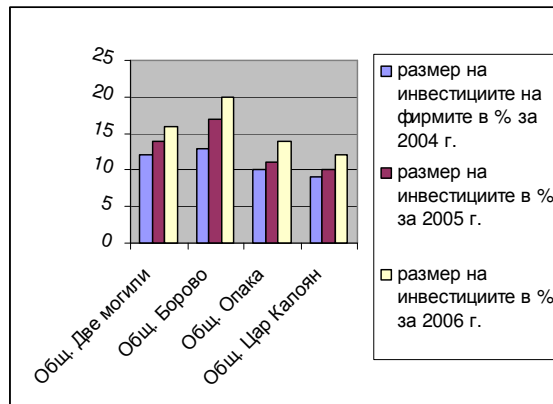
1. изясняване на удовлетвореността и мнението на местните фирми относно подобряването на мерките и дейностите, които влияят върху икономическата среда.
2. да събере данни за отделните предприятия/ фирми – кога са създадени, брой на работниците и служителите, производство, износ, промяна в инвестициите им и др.
3. да установи какво е мнението на бизнеса за силните страни, слабостите, възможностите и заплахите в общината.
4. да разкрие проблемите на фирмите във взаимодействието им с общината, като местен орган на управление.

5. да провери какви са потребностите на фирмите и с какви идеи могат да допринесат те за МИР.

Средно 30 % от анкетираните представители на бизнеса в общините Опака и Цар Калоян дават задоволителна оценка от 3 възможни алтернативи (добра, задоволителна, лоша) на бизнес климата в тези 2 общини. Останалите проценти се разпределят, както следва: 38 % лоша и 32% добра.

На въпросите **“Как се изменя обема на направените инвестиции от Вашата фирма през последните 3 години?”** и **“От какво зависят инвестиционните Ви намерения?”**,

Инвестициите на бизнес представителите от общините Две могили, Борово, Опака, Цар Калоян, като цяло нарастват, но с по-ниски темпове (виж графиката).

Оценката, относно сътрудничеството и комуникацията между общината и местния бизнес е средно и 4 (от предложената скала 1---2---3---4---5---6) за общините Опака и Цар Калоян. Изводите, които могат да се направят на тази база е, че е необходимо да се “скъси дистанцията” между местната власт и бизнеса и да се разработят форми за ефективна комуникация и сътрудничество.

На въпроса **“Какви канали за ефективна комуникация и сътрудничество между местната власт и бизнеса считате, че трябва да се изградят”**, анкетираните представители на бизнеса и от 5 общини са единодушни и изброяват следното:

- Бизнес центрове, където има служители на общината, които приемат вашите оплаквания, предложения, и мнения и които отговарят на вашите въпроси в рамките на определен период от време, който е определен предварително.
- Периодични информационни срещи между бизнеса и представители от общината, които включват представители на местната власт на високо ниво, където се обсъжда предварително подготвена адженда с проблеми посочени от представители на бизнеса, и където се обсъждат директно лице в лице зададените въпроси.
- Публично-частни партньорства
- Бизнес портали

- Панаири, или конгресен център, в който, в продължение на цялата година да има изложения за различните индустрии
- 3. Изграждане на местен капацитет за планиране на местно икономическо развитие .Анализ с препоръки за приоритетите и мерките за развитие на местната икономика и анализиране на потенциала и възможностите за привличане на инвестиции в община Цар Калоян. Предложения за проекти**

ПЛАНИРАНЕ НА МЕСТНОТО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ЦАР КАЛОЯН

I. Цел на планирането на местното икономическо развитие на община Цар Калоян

Целта на Плана за местно икономическо развитие е да идентифицира мерките, необходими за успешното постигане на приоритетните цели за развитие на община Цар Калоян, свързани с използване на наличния икономически потенциал на природния, производствения и човешкия капитал.

Настоящият документ е разработен на база извършени задълбочени първоначални проучвания на местния капацитет на развитие на общината и следва да бъде разглеждан като секторен стратегически документ, допълващ действащия План за развитие на община Цар Калоян за периода 2007-2013 г.

Формулираните в настоящия документ визия и приоритети фокусират вниманието на вече набелязаните в Общинския план стратегически приоритети и цели за развитие на община Цар Калоян:

ПРИОРИТЕТ 1: Подобряване стандарта на живот

Цели

1. Модернизиране на местната инфраструктура
2. Подобряване на икономическата, социалната и екологичната обстановка

ПРИОРИТЕТ 2: Устойчиво развитие на селското стопанство

Цели

1. Развитие на водещите отрасли на селското стопанство - тютюнопроизводството, зърнопроизводство
2. Развитие на биологичното земеделие
3. Усвояване на финансови средства по Европейски програми в селското стопанство
4. Изграждане на пазарна инфраструктура, осигуряваща реализацията на земеделската продукция – селскостопански пазари, борси, тържища
5. Привеждане на животновъдството към изискванията на Общата селскостопанска политика на ЕС и условията за реализация на пазарите на Общността
6. Възстановяване на закубили позиции на направления на селското стопанство

ПРИОРИТЕТ 3: Разтеж на икономиката и намаляване на безработицата

Цели

1. Привличане на чуждестранни и местни инвестиции за адаптиране на съществуващите производства към Европейските изисквания и разкриване на нови такива
2. Стабилизиране на заетостта и подобряване на качеството на работната сила

ПРИОРИТЕТ 4: Развитие на търговията, услугите и туризма

Цели

1. Стимулиране развитието на малките и средни търговски фирми и фирми за услуги
2. Разкриване на нови работни места
3. Разумно използване на околната среда за създаване на условия за отдих и развлечения на жителите на общината и нейните гости
4. Съвместна работа по въпросите на туризма с други съседни на община Цар Калоян общини – Иваново, Разград.

ПРИОРИТЕТ 5: Съвместна работа на община Цар Калоян с др. общини

Цели

1. Реализация на съвместни проекти и дейности между общината и др. съседни на нея общини в областта на селското стопанство, промишлеността, инфраструктурата (транспортна, комуникационна, водоснабдителна и др.) и др.

Формулирането на приоритети и цели за развитие на общината е необходимо, за да може да се регулира стопанската и жизнената дейност в община Цар Калоян. Оттук произтича и необходимостта от регулиране и направление на икономическите, социалните и демографските процеси в определената насока съгласно предварително формулираните приоритети и цели.

Планирането на местното икономическо развитие и следването на конкретна икономическа политика в общината, трябва да се разглежда, като съвкупност от **икономически, законодателни и административни мероприятия и действия**, осъществявани от местните и държавните органи на управление.

Икономически дейности – те са в пряка зависимост от размера на инвестициите в община Цар Калоян и финансовото състояние на общината. На база инвестиции и финансово общинско състояние се определят възможностите за разработване и реализиране на проекти свързани с постигането на гореизброените заложили приоритети и цели за развитие на общината.

Законодателни дейности – свързани са със законодателната основа на ниво държава и с които общината, като административно-териториална единица трябва да отчита. Например изготвените общински планове и стратегии за развитие трябва да кореспондират с националните документи за регионално развитие.

Административни дейности – включват нормативните документи с регионално и локално значение.

Съвременното общество е пъстра мозайка от частни интереси, потребности, идеи, вярвания и т.н., естествени за хората и групите в модерната епоха. При сходство в интересите си, гражданите се обединяват в най-различни общности: професионални и трудови сдружения, културни институти, клубове, политически партии и др.. Така гражданското общество се определя като сфера на защитаващите публично своите частни интереси индивиди. Въпросните интереси обаче са не само частни, а имат и обществена значимост. **Белег за силна и активна местна общност са разнообразните социални движения, които участват пряко в планирането и управлението на местно ниво.**

На база изложените факти по-горе може да се формулират следните изводи за постигане на "ефективни административни дейности":

- Община Цар Калоян трябва да е "отворена" към социалните общности и да им предоставя възможност за пряко участие в местното самоуправление.
- Община Цар Калоян трябва да работи в "мрежа" и с други съседни или сходни по развитие и облик на нея общини – Разград, Иваново, Опака, Ветово

Защо е необходимо създаването на мрежи и работата на общините в мрежи?

- Обмен на опит
- Разпространение и споделяне на добри практики между "обмрежените общини"
- Достъп до по-голям обем информация и взаимно обучение
- Създаване на условия за съвместни дейности
- Създаване на съвместни проекти, в ползва за развитието на общините участници в мрежата

II. Индикатори за постигане на устойчиво местно икономическо развитие

Основните елементи на успешното икономическо развитие са свързани с ефективното използване на наличните природни, производствени и човешки ресурси на местната общност. *Чрез повишаване на производителността на труда, чрез подкрепа на работещите предприятия и привличането на нови се постига нарастване на работните места в местната икономика и увеличаване на доходите, които работещите получават.* Нарастването на индивидуалните доходи, обаче, зависи както от повишаване на производителността на фирмите, така и от подобряване квалификацията на самите работници.

Устойчивата и успешна е тази местна икономика, която е изградена върху разнообразни икономически сектори, предлага възможност за реализация на специалисти от различни сфери и предоставя възможности за обучение и квалификация. Добре работещата местна икономика се базира на наличието на достатъчно и с необходимото качество земя и сгради, които като основни материални активи подкрепят икономическия просперитет и промени. Проспериращата икономика, също така, се характеризира с динамично нарастване на работните места и стартиране на нови фирми.

Избраната стратегия за подкрепа на местното икономическо развитие на община Цар Калоян трябва да осигурява възможности за икономически и инфраструктурни връзки с регионалните и национални стратегии за развитие.

III. Описание на съществуващата ситуация на община Цар Калоян. Формиране на капацитет за изграждане на местно икономическо развитие(МИР)

Систематизиране на общинските ресурси за формиране капацитет на МИР

- Класификацията на ресурсите е изготвена на база събрана "твърда информация" – от общинските планове и стратегии за развитие на община Цар Калоян за програмния период 2007 – 2013 г. и събраната "мека информация" чрез изследване мнението на представители на местната власт, представители на бизнеса, браншови съюзи, НПО организации, граждани.

Видове ресурси	Наличност в община Цар Калоян
❖ Физически ресурси и тяхното управление	<p>- Географско положение –разположена в североизточната част на Дунавската равнина, област Разград, наличие на транспортни връзки) с всички населени места в общината – Езичане, Констанденец, както и със съседни на нея общини и общаствния център – гр. Разград.</p> <p>- Природни ресурси – равнинен релеф, високо количество на обработваема земя, умерено-континентален климат, наличие на водни ресурси – (реки) и изградена водоснабдителна инфраструктура нуждаеща се от реконструкция, преобладаваща широколистна растителност, богат животински свят, красива и екологично чиста природа.</p>
❖ Човешки ресурси	<p>- Население – 7 195 души, налице е отрицателен естествен прираст, сравнително благоприятна възрастова структура –5 883 души са над 18 г.. Тенденцията в последните години е благоприятна, налице е увеличване дялът на населението в трудоспособна възраст. - Безработица – община Цар Калоян се характеризира с по-високо от средното за страната ниво на безработица – 24.85 % за 2004 г. Преобладава дялът на безработните жени. Броят на безработните младежи до 29 г. е 156. Този факти са много тревожни, затова общината трябва да работи усилено и да въздейства чрез заложените мерки за постигане на ПРИОРИТЕТ 3: Разтеж на икономиката и намаляване на безработицата, Цел 2: Стабилизиране на заетостта и подобряване на качеството на работната сила.</p>

<p>❖ Икономически ресурси и работни места по икономически сектори</p>	<p>- Селско стопанство – Структуроопределящ отрасъл Генерира по-голяма част от заетите в общината.Общо обработваемата земя е 113 181 дка.</p> <p>- Производствен сектор – слабо развит с преобладаващ дял на малките предприятия и фирми със заети до 10 души. Структуроопределящи отрасли от промишлеността са преработващата промишленост, текстилната промишленост</p>
<p>❖ Чуждестранни и местни инвеститори на територията на общината</p>	<p>Липса на свежи чуждестранни инвестиции в общината.</p> <p>Недостиг на предоставяне на бизнес услуги – (всички такива ресурси са съсредоточени в областния град)</p> <p>Наличие на местни инвеститори –местни фирми, предимно ЕТ, генериращи нисък доход. Налице е липса на устойчива инвестиционна политика за насърчаване на инвестициите в община Цар Калоян. Общината има възможност за привличане на външни инвестиции в производствения и селскостопанския сектор, т. като има изградена базова инфраструктура. По този начин ще се създадат условия за диференциация на общинската икономика.</p>
<p>❖ Култура и идентичност</p>	<p>Историческо културно наследство природни забележителности – изключително богата на културни и природни забележителности община –резерват Бели лом, манастири, църкви, защитена растителност.</p> <p>Наличието на културни и природни ресурси определя община Цар Калоян, като община с потенциал за развитие на културен, селски и развлекателен туризъм.</p> <p>Разработването на печеливши еко проекти за кандидатстване по Евро фондове и привличане на чуждестранни и местни инвестиции са неизменна част от дейностите, които общината трябва да осъществи за да постигне резултати в развитието на туризма.</p>
<p>❖ Степен на самоуправление и демокрация</p>	<p>Управлението на община Цар Калоян се извършва от кмета на общината и общинска администрация, като степента на самоуправление и демокрация се определя съгласно от общински устройствени</p>

	<i>правилници, наредби, законът за местното самоуправление и местната администрация и др. закони и разпоредби.</i>
❖ Външни връзки на общината	<i>Община Цар Калоян е в добри отношения с всички на нея съседни общини, но са необходими предприемането на дейности за активно сътрудничество и работа с др. общини.</i>
❖ Достъп и предлагане на услуги за местното население	<i>Необходимо е планирането и реализирането на дейности по формиране на Местния инициативна група на територията на общината или на територията на няколко общини по подхода Лидер. Лидер е механизъм чрез, който могат да мобилизират местните ресурси и да изградят партньорства между местните общности и обинската власт с цел създаване на работещи в дългосрочен план стратегии за развитие.</i>

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

I. Визия и стратегически цели за подкрепа на местното икономическо развитие на община Цар Калоян:

Постигане на балансирано и устойчиво икономическо развитие чрез привличане на външни инвеститори, подкрепа и защита на интересите на работещия местен бизнес и насърчаване на предприемачеството и новите бизнес инициативи на жителите на община Цар Калоян.

В съответствие с изведените в актуалния Общински план за развитие 2007- 2013 г. предизвикателства през местната икономика и в най-голяма степен, въз основа на анализа на данни от проведените специализирани анкетни проучвания, в средно и дългосрочен план са определени следните цели за икономическо развитие на община Цар Калоян:

1. Повишаване благосъстоянието на хората чрез повишаване на индивидуалните доходи и подобряване качеството на живот;
2. Промяна на съществуващата структура на пазара на труда чрез осигуряване на повече работни места за високо и средно образовани и квалифицирани специалисти;
3. Разтеж на икономиката в общината
4. Привличане на чуждестранни и местни инвестиции в промишлеността, селското стопанство и диверсификация на местната икономика чрез промотиране на наличните ресурси в общината – (изработване на ивестиционна и комуникационна стратегия на община Цар Калоян)
5. Балансирано използване на наличните природни ресурси и развитие на човешкия капитал;
6. Изграждане на МИГ и прилагане подхода “отдолу-нагоре” при местното самоуправление
7. Развитие на културния, селския и развлекателния туризъм;

II. Приоритети за постигане на определените стратегически цели:

1. Използване в максимална степен на предимствата, произтичащи от природните и икономически характеристики на община Цар Калоян и възможностите за развитие на секторите селско стопанство и преработвателна промишленост, туризъм, търговия, услуги, текстилна промишленост, определени като конкурентоспособни сектори на общинската икономика;
2. Постигане на устойчиво развитие и икономически растеж чрез запазване и разширяване на дейността на работещите на територията на общината фирми и предприятия;
3. Създаване на условия за наличие на „икономически избор“ на хората, живеещи в общината чрез насърчаване за тяхната икономическа активност и подкрепа за социалната инфраструктура.

III. Подход за избор на мерки за осъществяване приоритетите на местното икономическо развитие

Подходът при определяне на мерките е основан на разбирането, че местната власт трябва в максимална степен да подкрепя икономическото развитие, но в същото време възможно най-малко да се намесва и използва регулативни инструменти в протичането на икономическите процеси.

Мерките, чрез които ще бъдат постигнати заложените приоритети са разработени в съответствие с предизвикателствата, стоящи пред местната икономика, а именно необходимостта от производството и предлагането на конкурентоспособни продукти както на българския, така и на европейския пазар; обновяване на производственото оборудване и прилагане на нови технологични решения в производството; повишаване на уменията за управление на бизнеса и пазарното ориентиране; задържане на квалифицираните специалисти и привличане на такива от съседни икономически центрове.

Като важна отправна точка за дефиниране на конкретни мерки и програми в този план послужиха факторите, определени от местния бизнес, които в най-голяма степен влияят негативно върху развитието на икономиката. Част от тези фактори са свързани със присъщи процеси и отношения, развиващи се в свободна пазарна икономика, и техният негативен ефект може да бъде преодолян чрез подкрепа на знанията и уменията на самите икономически субекти да се справят с предизвикателствата на пазара и управлението.

Други фактори, могат да бъдат повлияни в голяма степен от дейности на местната власт, присъщи ѝ, според нейните функции и отговорности. В най-голяма степен това са мерки, свързани с планиране, изграждане и поддръжка на техническата инфраструктура, осигуряване на качествено административно обслужване, благоприятен бизнес климат, предоставянето на повече бизнес услуги в общината и ефективно сътрудничество между местния бизнес и местната власт.

Мерките, също така, са разгледани и през призмата на осигуряване на финансов ресурс за тяхното изпълнение. След изготвено сравнение и анализ са отбелязани мерките, отговарящи на изискванията за получаване на финансиране от Структурните фондове. Друга част от мерките следва да бъдат финансирани от други източници като общинския бюджет, частно финансиране, както и прилагане на принципа на **публично-частното партньорство** във всички случаи, в които това е финансово изгодно и публичните интереси са защитени в оптимална степен.

Мерките за подкрепа на икономическото развитие са избрани в съгласие с представения подход, както и в съответствие с определените стратегически цели и приоритети.

А. Мерки за подобряване на местния инвестиционен климат и привличане на инвестиции в общината

Ролята на властите за подкрепа на местния инвестиционен климат е пряко свързана с функциите и правомощията, с които те разполагат, съгласно нормативната база. В най-голяма степен това се отнася до подобряване на администрирането на икономическите дейности, както и подобряване управлението на *общинската и държавна собственост*.

Това са и сферите, в които общината може директно да насочи конкретни усилия за създаване на благоприятни условия за развитие на бизнеса.

На първо място това се отнася до създаването на **стратегия за ефективно управление на общинска собственост**. Системата ще осигури възможност както на местните фирми, така и на потенциални чуждестранни инвеститори да получават актуална информация и да планират бъдещата си дейност по отношение местоположението и разширяването на производствените обекти.

Системата трябва да включва данни за статута на общинската собственост – публична или частна, устройствения статут и неговия потенциал на собствеността, показателите за устройство и застрояване (ако такова е предвидено), използване на собствеността по предназначение, както и икономически и финансов анализ на имотите.

Икономическия анализ включва оценка на ефективността на използване на собствеността, възможни икономически перспективи и законови процедури за тяхното осъществяване.

В голямата си част изводите от тези анализи трябва да бъдат публични, предвид нуждата на бизнеса да вземе информирано решение за установяване или развитие на дейност на територията на общината. Тази информация може да бъде представяна под формата на **портфолио на общинската собственост**, подходяща за развитие на икономическа дейност.

Необходимо е разработването на инвестиционен профил на община Цар Калоян, който с подходящо разработена маркетингова и комуникационна стратегия да промотира общината в България и др. страни с цел разкриване на възможностите за инвестиции през местни и чуждестранни инвеститори. Модернизирането и актуализирането на информацията в общинския сайт на Цар Калоян е също средство за промотиране на общината пред потенциални инвеститори.

Като част от тази програма трябва да бъдат разглеждани и проекти, свързани с **изграждане на тържища, аукциони, борси, индустриални паркове**. На територията на общината няма действащи такива, т. като община Цар Калоян се характеризира като "селска община" със структуроопределящ отрасъл на развитие селското стопанство, но има потенциал и базова инфраструктура за развитие на производството и промишлеността (преработваща, лека, текстилна). Развитието в тази насока би наложило необходимостта от изграждането на индустриална зона и или индустриални паркове. Тези проекти са свързани, както с управление на общински имоти (окрупняване, промени в устройствения статут и др.), така и с модернизиране на съществуващата и изграждане на нова инфраструктура, необходима за създаване на условия, отговарящи на изискванията на бизнеса.

Ограниченията, свързани с недостатъчни финансови ресурси, могат да бъдат преодолени с прилагането на **подхода на публично-частните партньорства и използване на от Европейските фондове**. На територията на община Цар Калоян няма сведения за изградени публично-частни партньорства. Важно е общината да насочи усилия в създаването на партньорства с бизнеса и др.

Публичността на системата за управление на общинската собственост ще окаже и важен ефект върху възприемането на целия процес на управление от страна на гражданите.

Важен елемент при управлението на общинската собственост е изграждане на **система за прозрачно възлагане на обществени поръчки** от страна на общинската администрация, както и изграждане на капацитет за осъществяване на публично-частни партньорства.

1. Мерки, свързани с привличане на преки външни и вътрешни инвестиции

Обосновка: Изборът на мерки е направен в съответствие с изводите и приоритетите на стратегията за насърчаване на инвестициите в Република България (2005-2010 г.). Основна цел е привличането на стратегически инвеститори, чиито основни икономически цели са достигането до нови пазари, максимизиране на икономии от мащаба и достъп до квалифицирана работна ръка или суровина.

По отношение на развитието на територията на община Цар Калоян, такива инвеститори и инвестиции трябва да бъдат привлечени в секторите хранително-вкусова промишленост, преработвателна промишленост, туризъм и индустриалното производство, търговия и услуги, които диференцират местната икономика.

Секторът „**Преработка на селскостопански продукти (преработвателна промишленост)**” е атрактивен за стратегически инвестиции с осигурения достъп до суровини, произвеждани на територията на община Цар Калоян. Чрезстратегическото си географско положение, общината предлага и достъп до нови пазари. развитието на сектора ще позволи формиране на клъстер на база развитото селско стопанство в общината и област Разград. Налице е работна сила, на която може да се осигури заетост в преработвателната промишленост, а именно безработните жени в общината, които формират най-голям процент от безработицата в общината.

Развитието на **туризма** е свързано с осъществяване на значителни по размер и дълготрайност инвестиции в изграждане на леглова база, инфраструктура, разработване и най-вече реклама на характерен туристически продукт. Това изисква партньорство между местната власт и потенциалните инвеститори, както при анализа на информацията и планирането, така и при реализиране на проектите с помощта на публично-частни партньорства или други общини партньори – община Иваново, община Разград.

- **Мерки свързани с изграждане на имиджа на община Цар Калоян, като място за успешни дългосрочни инвестиции;**

Дейностите включват реклама в общи бизнес или специфични за секторите туризъм, селско стопанство, преработваща промишленост и индустриално производство средства за масова информация; участие на общината в международни/търговски изложения; осъществяване на общи инвестиционни/търговски мисии и общо информационни семинари; осигуряване на информация на интернет сайта на общината, видео материали; публикуване на брошури, реклама в специализирани издания, информационни бюлетени с актуални технически, икономически и финансови данни интересоващи потенциалните инвеститори.

- **Генериране на инвестиции**

Дейностите включват развитие на връзки с ключови инвеститори; провеждане на свързани със секторите инвеститорски форуми, семинари; специално разработени анализи и презентации за целеви инвеститори; целеви стимули като обучение на персонала, предоставяне на публична инфраструктура или земя за ползване.

2. Мерки, свързани с подкрепа на инвестиционната активност на населението

Обосновка: Готовността на жителите на общината да стартират собствен бизнес може да окаже значителен положителен ефект в пазарни ниши, като алтернативното земеделие или алтернативния (селски, познавателен, развлекателен туризъм), както и в сферата на търговията и услугите. В същото време инвестиционната активност може да бъде използвана като показател за измерване доколко бизнес климата в общината се определя като благоприятен.

Резултатите от направените проучвания показват, че община Цар Калоян разполага с потенциал за развитие на предприемачеството и собствен бизнес, който може да бъде развит сред младите, квалифицирани хора до 29 години. Осъществяването на подобни мерки ще има двоен ефект върху състоянието на общината, осигурявайки както подкрепа за икономическия растеж, така и благоприятно влияние върху негативните демографски тенденции и отрицателния естествен прираст, миграцията.

2.1 Мерки в подкрепа на младата предприемаческата инициативност

Предоставяне на информация от страна на общината и бюрото по труда на процедурите за стартиране на нов бизнес;

- Осигуряване на професионални консултации за управление на бизнеса и финансирането;
- Информирание и обучение за достъп до финансиране за стартиращ бизнес;
- Разработване на специализирани програми за стартиране на бизнес в сектора на селското стопанство, туризма, търговията и услугите.
- Организиране на специализирани обучения за кадри в туризма и развитието на биологичното земеделие.

В. Мерки за осъществяване приоритетите на икономическо развитие

1. Мерки, свързани с подкрепа за запазване и разширяване на дейността на работещите на територията на общината предприятия

Обосновка: Тези мерки трябва да бъдат насочени в най-голяма степен към два типа дейности:

- Задържане на функциониращи предприятия, използване на базовата инфраструктура и развитие на модерно производство
- Подкрепа за постигане на значителен икономически ръст на работещите предприятия

Дейностите, свързани със задържане на местните фирми, са насочени в най-голяма степен към фирмите в сектора на производството, чието производство зависи не от налични на територията на общината или в близост суровини, а от наличието и качеството на работна ръка и благоприятни административни условия и условия за експлоатация на техническа или съпътстваща инфраструктура.

Необходимо е тези мерки да бъдат насочени на първо място към секторите:

1. **Селско стопанство** – с цел осигуряване на синергия с предвидените мерки по привличане на преки инвестиции в сектора преработка на селскостопански продукти и суровини
2. **Преработваща промишленост**
3. **Лека промишленост**

4. **Туризъм** – с цел осигуряване подкрепа за направените инвестиции по отношение на съпътстващата обслужваща и развлекателна инфраструктура, обслужване и информационно осигуряване.

Мерките, осигуряващи подкрепа за ускорено икономическо развитие трябва да бъдат насочени към осигуряване възможности за модернизиране на производството, за да бъде предложен на продукт икономически рентабилен, с повече добавена стойност, който ще бъде конкурентен както на българския, така и европейския пазар.

Възможността за производство на продукти с висока добавена стойност изисква и участието на квалифицирани кадри в процеса на създаване. В същото време по-високото качество на продукта ще даде възможност за получаване на по-добра цена, което ще осигури и по-добро заплащане на заетия квалифициран персонал. По този начин ще бъде постигнат задържащ ефект по отношение на квалифицираните кадри в община Цар Калоян и ще се намали миграцията към областния център Разград и извън него.

2. Мерки, свързани с производствено обновяване и въвеждане на иновации и ноу-хау

- Подкрепа на инвестиции за модернизиране на производственото оборудване, вкл. нови технологии за производство и нови продукти, енергоспестяване, опазване на околната среда;
- Подкрепа за инвестиции за осигуряване съответствие със стандартите за безопасни и здравословни условия на труд;
- Подкрепа за подготовка на предложения за кандидатстване за финансиране от ЕФ, както и за управление на финансираните проекти;
- Информирание и подкрепа за прилагане на мерките от Националния план за развитие на селските райони и националната програма за развитие на селските райони, Оперативна програма “Конкурентноспособност”, грантови схеми “Конкурентноспособност” и др.

Ролята на местната власт е свързана с оптимизиране процеса на подготовка на местните предприятия чрез разпространение на информация, организиране на информационни дни и създаване на условия за увеличаване капацитета на фирмите от производствения сектор да подготвят необходимата проекта документация.

Последното е пряко свързано и с дейностите по осигуряване на достъпни консултации и експертна подкрепа за бизнеса чрез изграждане на консултантски бизнес център в на територията на община Цар Калоян. Необходимо е активизиране на местните НПО за работа в тази насока.

3. Мерки, свързани с нуждата от квалифицирани кадри

Необходимо е да се предприемат дейности целящи:

- Осигуряване съответствие между нуждите на местните предприятия и образованието и квалификацията на работната ръка, което се получава в средните професионални училища и университета намиращ се в гр. Русе, филиалите в гр. Разград;
- Насърчаване и подпомагане предприятията да обучават и квалифицират наетия персонал;
- обучение на безработните на компютърна и езикова грамотност;

IV. Връзка на стратегията за местно икономическо развитие с останалите програми

За разработването на Стратегията за МИР на община Цар Калоян са използвани:

- актуални данни и анализи на административната статистика за община Цар Калоян, НСИ;
- Действащи планови и стратегически документи за социално-икономическо развитие – план за развитие на община Цар Калоян, Стратегия за развитие на област Разград, Регионален план за развитие на Североизточен район за планиране, Национален план за развитие на Република България 2007-2013 г., Национална стратегическа референтна рамка за програмен период 2007-2013 г.
- действащи национални секторни планове, програми и стратегии – Национален план за развитие на селските райони 2007-2013 г., Програма за развитие на селските райони 2007-2013 г., Оперативна програма “Конкурентноспособност” 2007-2013 г.

V. Връзка на стратегията за местно икономическо развитие с Плана за развитие на община Цар Калоян за 2007 – 2013 г.

Разработената Стратеги за МИР изцяло е в съответствие с приоритетите, целите и мерките за развитие, заложи в Плана за развитие на община Цар Калоян.

Предназначението на стратегията е да бъде използвана от община Цар Калоян, като продължение и доразвиване на общинския план за развитие.

Стратегията е съобразена също и със специфичните условия и ресурсния потенциал и капацитет на развитие на община Цар Калоян.

VI. Описание на процеса по разработване на стратегията за местно икономическо развитие

1. Участващи партньори

Стратегията е разработена от екип от експерти на подизпълнител “Финистра” АД и участието на членовете на екипа на ДУ “Ефизиа” ЕООД, във връзка реализирането на проект “Планиране на местното икономическо развитие на 5 общини с координационен център община Две могили”.

2. Изготвяне (вътрешни, външни експерти)

Екипът от експерти, на който се възложи разработката пое всички ангажименти, свързани с разработването, обсъжданията, обобщенията, редактирането и корекциите на стратегията.

Идентифициране идеи за проекти: Устойчиво развитие на селското стопанство на община Цар Калоян – Проектно резюме

Цел на проекта: Да насърчи устойчивото развитие на селскостопанския сектор, посредством широко обществено участие в местното стратегическо планиране и подпомагане на проекти, които генерират алтернативна заетост чрез природосъобразни практики.

Целеви район: Община Цар Калоян

Сектори: устойчиво селско и горско стопанство, алтернативен туризъм

Срок на проекта: 3 години

Начало: октомври 2007 г.

Общ бюджет: 500,000 лева

I. Обосновка на проекта

Програмата на българското правителство за периода 2007 - 2013 г. определя устойчивото развитие на селските райони като приоритет за страната. Селското стопанство, горското стопанство и туризма са традиционни източници на доходи и поминък, влияещи на социалното и икономическо състояние на значителна част от населението. От друга страна, секторите земеелие и горско стопанство са в криза, датираща от началото на политическите и икономически реформи. Това води до обезлюдяване на изостаналите селски райони, повишен дял на пустеещите земи, неустойчиво стопанисване на горския фонд, бързо обезлесяване, вредни за околната среда практики, загуба на биологично разнообразие, ниски нива на доходите, масово обедняване и остри социални проблеми.

Селските райони заемат 80% от територията на България и 44% от населението живее в тях. Селското стопанство е основен поминък за повече от 25% от жителите на страната. Горските територии покриват 34% от площта на България и около 1 милион хора са свързани с горския сектор. Селските райони винаги са имали значителен дял в националната икономика.

Според Закона за регионалното развитие и Наредба No 105 от 1999 г., изостаналите селски райони са "общини или групи общини с преобладаващ селски начин на живот и специализация в развитието на селското стопанство, които се характеризират с ниска степен на развитие на икономическата база, поддържащата я техническа инфраструктура и квалификация на работната сила и свързаните с това остри социални последици, като високо равнище на безработица, ниски доходи на населението и обезлюдяване".

Националният стратегически план за развитие на селските райони, поставя следните 2 цели за периода 2007 – 2013 г.:

- 1. Развитие на конкурентно земеделие и горско стопанство и основан на иновации хранително-преработвателен сектор;**
- 2. Опазване на природните ресурси и защита на околната среда в селските райони;**

Тези цели могат да се постигнат, ако се преодолеят следните пречки, свързани с устойчивото развитие на селските райони:

- Липса на стратегически и обществен подход към местното развитие;
- Слаби умения у местните власти да развиват земеделие, горско стопанство и алтернативен туризъм по устойчив и пазарно ориентиран начин;
- Отсъствие на диалог и сътрудничество между основните местни фактори (власти, професионални сдружения, фермери, бизнес, неформални лидери, донори, финансиращи организации);
- Липса на окуражаващи примери, които да показват добри и успешни местни практики и природосъобразни икономически дейности;

- Недостатъчно познаване от дребните фермери и собственици на земя, гори и туристически бизнес на новите техники, националния и международен пазар, и възможните източници на инвестиции и средства;
- Остаряла производствена инфраструктура и лоша материална база.

АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА В ОБЩИНА ЦАР КАЛОЯН - РЕЗЮМЕ

Община Цар Калоян попада в Изостанали селски райони. Това са региони, в които по-голямата част от трудоспособното население е заето в селското и горското стопанство, характеризират се с ниска степен на развитие на транспортната, техническата и социалната инфраструктура, ниско образователно равнище и квалификация на населението в трудоспособна възраст, ограничени възможности за трудова заетост, високо равнище на безработицата, ниски доходи на населението и обезлюдяване.

Община Цар Калоян има добро географско местоположение и природен потенциал за развитие. *Общината е разположена в североизточната част на Дунавската равнина. Общата площ на общината е 161196 дка. През административния център на общината минава първокласния път Русе - Варна, която е най-пряката и стратегическа връзка между река Дунав и Черно море. Градът отстои на 27 км от Разград, на 35 км. от Русе и на 15 км. от Ветово. След новото административно - териториално деление на страната Община Цар Калоян е към Област с административен център гр. Разград . Населението на общината е 7246 души, което представлява 6 % от населението на Област Разград. В рамките на общината има три населени места с.Езерче, с.Костанденец и гр.Цар Калоян.*

Значителен е ресурсът на общината за развитие на земеделие и горско стопанство, в които сектори има и натрупан опит. Почвено-климатичната характеристика на общината създава възможност за отглеждането на всички култури, характерни за умерения климат и най-вече за

развитието на зърнопроизводството и техническите култури. Освен изброените култури, почвено климатичните условия в района на Община Цар Калоян са подходящи за ягодоплодни и овощни насаждения. Традиционни селскостопански производства са: отглеждането и добиването на зърнени храни, тютюн, слънчоглед, трайни насаждения, дребното месо и млечно животновъдство и др.

Земеделието и горското стопанство са перспективни за развитие сектори. Потенциал за развитие има в трайни насаждения, подобряване на сортовия състав на овощните видове, въвеждане на нови производства, както и развитие на биологичното земеделие. Перспективите за развитие на този отрасъл са свързани с навлизане на нови инвестиции, технологично обновление и значително подобряване на качеството на продукцията, професионален маркетинг на производствената продукция.

Очевидно е, че проблемът с безработицата в общината е изключително сериозен – 25 %. От една страна , това се дължи на ниското търсене на работна сила в региона и липсата на индустрия, конкурентно развит селскостопански сектор, който да създава нови работни места, липса на инвестиции в общината и др..

Нивото на регистрираната безработица в община Цар Калоян е една от най-високите в сравнение със Североизточния район. Броят на регистрираните безработни достига своето максимално равнище за последните години – 25 %.

Друга негативна характеристика е, че поради ниския икономическия растеж, липсата на свежи инвестиции и технологично и продуктово обновление, безработните със специалност трудно се реализират и в повечето случаи ще се налага да се занимават с дейности под тяхната квалификация.

Бюрото по труда в общината прилага различни мерки за справяне с безработицата /съгласно Закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта/, сред които са различни облекчения за работодатели при наемане на работа на безработни до 28 годишна възраст с висше образование и до 24-годишна възраст със средно и по-ниско образование, на сираци, на безработни с трайно намалена трудоспособност, на безработни на непълно работно време, на продължително безработни лица. Съществуват и мерки, насочени към самите безработни. Лицата с право на парично обезщетение, желаещи да започнат самостоятелна стопанска дейност, могат да получат наведнъж полагащите им се обезщетения след одобряване на проект, съществува възможност за подпомагане и на безработните при започване на работа в друго населено място.

Създаването на МИГ и реализирането на проекти в областта на земеделието, агро туризъм, преработвателната промишленост ще доведат до разкриване на нови работни места и намаляване на безработицата.

II. Компоненти на проекта

1. Подкрепа за създаването и функционирането на Местна инициативна група (МИГ).

МИГ ще мобилизира местния потенциал и ресурси за постигане на стратегическо планиране, управление на широка обществена основа, генериране на алтернативна трудова заетост и природосъобразни модели на развитие. Този компонент включва:

- Учредяване на МИГ на територията на община Цар Калоян или в сътрудничество между няколко общини, обединяващи основни местни фактори (балансирано представяне на местните власти, бизнес, фермери, НПО, неформални лидери, професионални сдружения, медии, академични среди, млади хора);
- Преглед и обновяване на съществуващите общински стратегии за развитие чрез МИГ с цел да се осигури широко обществено участие и консенсус в процеса на общинското планиране и взимане на решения;
- Постигане на обществено съгласие чрез МИГ относно приоритетите, пътищата и проектите за развитие на община Цар калоян и др. участващите общини;
- Обучение в действие на МИГ чрез идентифициране и/или дизайн на малки проекти от тип "win-win", т.е. целящи създаване на заетост, което щади околната среда;
- Изпълнение на пилотните проекти чрез МИГ;
- Обучение на МИГ с цел да се осигури тяхната устойчивост във времето и способността им да ползват финансовите инструменти на ЕС и други източници на подкрепа;
- Институционална помощ (вкл. юридическа регистрация) на МИГ;
- Експертна и техническа помощ за местните общности във връзка с мерките агро-екология и горско стопанство по Програма Лидер и други програми.

2. Работа на община Цар Калоян със съседните общини в мрежа.

3. Използване на Фонда за демонстрационни проекти (ФДП), като източник за финансиране.

ФДП ще финансира ключови проекти идентифицирани и управлявани от МИГ. Фондът ще стартира с ресурс от бюджета на проекта, който ще се допълва чрез съфинансиране от самите общини-участници. Финансиране ще се отпуска на състезателен принцип.

III. Развитие на дейностите във времето

Групи дейности по компоненти:		2007	2008	2009
1.	Учредяване на Местна инициативна група (МИГ)			
МИГ	Преглед и обновяване на съществуващите общински стратегии за развитие			
	Постигане на обществено съгласие чрез МИГ относно приоритетите, пътищата и проектите за развитие			
	Изпълнение на проекти от тип "win-win" чрез МИГ			
	Обучение на МИГ			
	Институционална помощ (вкл. юридическа регистрация) на МИГ			
	Експертна и техническа помощ за МИГ и конкретните проекти			
2.				
Побратимяване	Работа на община Цар Калоян със съседните общини в мрежа			
3.	Фонд за демонстрационни проекти (ФДП)			
ФДП	Дейности чрез Фонда (финансиране и изпълнение на природосъобразни проекти, които създават трудова заетост)			

IV. Структура на управление на проекта

- МЗГ
- общините
- Звено за развитие на проекта в община Цар Калоян и др. общини-участници в проекта

V. Примерни дейности за малки проекти от тип "win-win" (2008-2010 г.):

култивиране на билки, отглеждане на трайни насаждения, ягоди, залесяване, алтернативен туризъм (напр. агро-туризъм), екологично чисто земеделие и сертификация, намаляване на експлоатацията на горите като източник на дървен материал, алтернативно земеделие (напр.

заместване на тютюнопроизводството с други дейности); органични продукти, завладяване на пазарни ниши, изграждане на селскостопанско тържище, възстановяване традициите в общината за развитие на преработвателната промишленост

VI. Подход: интервенции „отдолу-нагоре” според спецификата, потенциала и даденостите на община Цар Калоян и др. общини партньори по проекта.

III. КОМУНИКАЦИОННА СТРАТЕГИЯ И ПЛАН

3. Комуникационна стратегия, комуникационен план и изпълнение на проект „ПМИР на 5 общини с координационен център община Две могили”

Комуникационна стратегия

В настоящия документ са описани основните стъпки за изработването и реализирането на комуникационна стратегия в подкрепа на икономическото развитие на общините бенефициенти – Две могили, Русе, Борово, опака, Цар Калоян и план за нейното осъществяване. Предложен е цялостен пакет от инициативи, предназначени за постигане на желаните резултати, представени в описанието на средата.

Основната роля на Комуникационната стратегия е подкрепата за изграждания имидж на общините, като активно и привлекателно място за развитие на формираните нагласи за ускоряване на икономическата активност.

В документа са представени описание на изискванията на средата по отношение изграждане на комуникации, както и обосновка на необходимостта от разработване на комуникационна стратегия, общата и конкретните комуникационни цели на стратегията, целевите аудитории и тяхната нужда от информация, предложения за комуникационен микс и основни стъпки за изпълнение на разработената комуникационна стратегия.

1. Комуникационната стратегия като средство за планиране и оценка

За да постигне желаните резултати, комуникационната стратегия се нуждае от фокус, който да и осигури механизъм за определяне на посока и цели. Този фокус следва да бъде осигурен чрез формулиране на **визия, мисия и цели на комуникационната стратегия**.

Визията представлява кратко и синтезирано изложение на намерението. Визията е онази формулировка, която определя причината за съществуването на стратегията, или общото определение на това, което искаме да постигнем.

Комуникационната стратегия за реализиране на конкретна кампания трябва да се подчинява на общите цели на комуникационната политика на общините бенефициенти. Тези цели са общи за текущите комуникационни дейности и съблюдаването им от страна на отделни тематични комуникационни кампании осигурява синергия на посланията, излъчвани от общинските структури.

Комуникационната стратегия е подчинена на преследваната цел, а именно **да се създаде база (стратегическа и организационна) за популяризиране на възможностите за**

икономическо и социално развитие на общините Две могили, Русе, Борово, Опака, Цар Калоян.

В кампанията са използвани, както информацията от проведените в първата фаза (а) Първоначални проучвания и изследване на местния икономически потенциал) на проекта документални проучвания, така и изводите от анализа на резултатите от проведените 2 вида анкетни проучвания на местната власт, бизнеса, НПО, браншовите организации и гражданите, които разкриват техните приоритети при вземане на бизнес решения и разбирането им за възможностите и силните страни на общините бенефициенти.

Определянето на целевите групи (аудитория) е важно, тъй като всяка група има собствени нужди и приоритети. Един добър начин за първична класификация на целевите групи е разделянето им на вътрешни и външни реципиенти.

Определянето на информационните нужди на целевите аудитории отчита състоянието на мненията и знанията на идентифицираните обществени групи по отношение на наличието на информация, необходима за вземане на бизнес решения, техните мнения и нагласи.

Стратегията се разработва с цел да послужи на развитието и поддържането на взаимоотношения на общините с външните инвеститори, бизнеса, който развива своята дейност на територията на общината, гражданите и техните сдружения; на осигуряването на информацията, необходима за постигане на информирано съгласие, идентифициране на възникващи проблеми, повишаване нивото на разбиране, генериране на подкрепа за инициативите и програмите за икономическо развитие, изясняване на съществени въпроси и очертаване на проблематични области.

2. Описание на средата, силните страни, потенциала и възможностите на общините бенефициенти по проекта

Средата, в която трябва да бъде реализирана комуникационната кампания в подкрепа на икономическото и социалното развитие на общините Две могили, Русе, Борово, Опака, Цар Калоян се характеризира със следните елементи:

- ❖ Висока популярност на община Русе като място, предлагащо атрактивни и уникални за страната условия за развитие на бизнес, стратегическо местоположение и наличие на удобен и евтин речен транспорт.
- ❖ Добра разпознаваемост на общините Борово, Две могили, Русе, като туристическа дестинация, предлагаща възможности за туризъм и почивка в среда на уникални екосистема и исторически забележителности.
- ❖ Присъствие на община Русе в медиите, свързано със стартиране на големи инвестиционни проекти в областта на индустрията и привличане на няколко чуждестранни инвеститора от клас "А".
- ❖ Голяма част от представителите на местния бизнес и гражданите оценяват, като положително икономическото състояние на община Русе и възможностите за нейното развитие.
- ❖ Като важни предпоставки за развитие на общините Борово, Две могили, Опака, Цар Калоян са посочени съживяването и развитието на индустрията, модерно селско стопанство и туризъм.
- ❖ Присъствие на 5-те общини бенефициенти активно в българското интернет пространство чрез специализирани страници и портали.

3. Защо е необходимата комуникационна стратегия на общините Две могили, Русе, Борово, Опака, Цар Калоян

Изведените в разработените 5 броя стратегии за местно икономическо развитие в етап б) Подробни изследвания на местни икономически потенциал на проекта мерки в подкрепа изграждане на имиджа на общините бенефициенти, като място за успешни дългосрочни инвестиции изискват изработване и прилагане на активна взаимнообвързана комуникационна кампания за представянето им, като атрактивна дестинация, предлагаща възможности за разнообразна икономическа активност.

Приоритетите на Общинските планове за развитие за периода 2007-2013 на 5-те общини също са свързани с подкрепа развитието на икономическите сектори, туризма, аграрния сектор и хранително-вкусовата промишленост.

- Представянето на уникалните природни и исторически забележителности следва да бъде развито и в посока възможности за обогатяване на формите на туризъм, вкл. информация за ограниченията в използване на този ресурс за комерсиални цели, предвид специалния му статут на защита от националното законодателство и принципите на устойчиво развитие.
- Представянето на възможностите за бизнес в общините пред външни инвеститори следва да бъде подчинено на единна идея за изграждане на имидж и ясна визия за желаните целеви инвеститори.
- Приемането на ясна рамка за комуникация и обратна връзка с местния бизнес ще изиграе решаваща роля за използване потенциала и разширяването на направените инвестиции, като по този начин ще капитализира предимствата по отношение на ангажираността с местната общност, които установилите се вече на територията на общините фирми притежават по отношение на външните инвеститори.
- Необходимо е и засилване на присъствието на дейността на местната власт, свързана с подготовката и изпълнението на проекти в подкрепа на обслужването на бизнеса, развитието на инфраструктурата и публично-частните партньорства.
- Активната комуникация на местната власт с гражданите ще допринесе за развитие на предприемаческия дух, стартиране на нови бизнес начинания и разкриване на допълнителни работни места.
- Необходимо е също добре обмислено и стратегическо планиране на общите комуникационни послания, които могат да бъдат изработени и осъществени съвместно общините бенефициенти, както по отношение развитието на туризма, така и на икономическата активност в селскостопанския сектор, индустрията и промишлеността.

4. Формулиране на комуникационната стратегия

Комуникационната стратегия трябва да максимизира нашите сили, да използва слабостите на конкурента и да извлича предимства от контекста. Стратегията е "Изкуство да се координират действията и да се маневрира, за да се постигне определена цел". Следователно, по време на една кампания всяко действие се предприема въз основа на решение, отговарящо на стратегия, която е изградена.

Основните въпроси, на които трябва да отговори една стратегия са:

- a) Кои? Това са отделните таргет групи (аудитория);
- b) Защо? Това са причините, поради които те ще предпочетат нашия продукт;
- c) Как? Това са тактическите действия, послания и техники;
- d) Кога? Това е времевият график за постигането на нашите цели;

5. Мисия и обща комуникационна цел на комуникационната стратегия

Мисия на Комуникационната стратегия в подкрепа на икономическото развитие на общините бенефициенти:

“Икономическо развитие – по-близо до бизнеса и социално развитие – по-близо до жителите.”

Обща комуникационна цел на Комуникационната стратегия:

“Утвърждаване на представата за общините бенефициенти, като място, представящо благоприятни и конкурентни условия за инвестиции и икономическо развитие. Гарантиране на ясна разпознаваемост на действията на местната власт за привличане и грижа за инвестициите. Място предоставящо висок жизнен (социален) стандарт на живот на местното население.

Конкретни комуникационни цели

- Да предостави информация на външни инвеститори за конкурентните предимства на общините бенефициенти в секторите туризъм, селско стопанство и промишленост и за възможностите за инвестиции;
- Да осигури канали за комуникация между местната власт и потенциални нови инвеститори;
- Да спечели доверието на местния бизнес, че местната власт работи за преодоляване на съществуващите проблеми и че решенията се взимат, като се отчита мнението на бизнеса (прозрачност и осигуряване на равнопоставеност);
- Да изгради увереност у гражданите, че местната власт работи за осигуряване на бизнес климат в общината, който да благоприятства предприемачеството и стартирането на нов бизнес.

6. Период за осъществяване на Комуникационната стратегия

Представената Комуникационна стратегия е разработена за двугодишен период на осъществяване. Този избор произтича от преходния характер на периода 2008-2010 година по отношение на факта, че България се присъедини към ЕС, както и очакването на ЕК за натрупване на опит от общинската администрация през периода, който впоследствие да стане основа за формулиране на актуални комуникационни цели за осъществяване на мерките по устойчиво икономическо, социално и екологично развитие.

7. Целеви аудитории и определяне на информационните им нужди

Една ефективна комуникационна стратегия осъществява конкретните си цели чрез достигане до две основни целеви аудитории – **външна и вътрешна**.

Във външните целеви аудитории спадат:

- **Национална аудитория чрез национални електронни, печатни и интернет медии**
Информация насочена към инвеститори, потенциални туристи и др.

- **Национални власти (правителство, парламент)**
Изпълнителната власт и парламента чрез своите решения и подход на управление оказват пряко влияние върху общия инвестиционен и икономическо климат в страната.
Като целева аудитория на Комуникационната стратегия информационните им нужди се определят от необходимостта от актуална, коректна и навременно представена информация за възможни нужди и решения, които да подкрепят развитието на общинската икономика, готовността на конкретната общината да представи подготвени проекти за финансиране от национални и други публични фондове.

- **Бизнес – чуждестранни и български инвеститори, които да преместят част от съществуваща си икономическа дейност или да стартират нови инициативи в общинните бенефициенти**
Най-общо, чуждестранните инвеститори се нуждаят от повече информация, свързана с националното законодателство, с мястоположението на 5-те общини бенефициенти, общата икономическа картина на страната и др.
Информацията е необходима и в зависимост от атрактивните икономическите сектори, в които ще бъдат насочени усилията за привличане на инвеститори – туризъм, селско стопанство и преработваща индустрия, производствено, съобразено с целите на устойчивото развитие и опазването на околната среда.

- **Общински управи на съседни общини**
По отношение комуникацията със общинското управление на съседните общини е препоръчително е да се следват **принципите на работа в мрежа**, които се основават на свободен и многопосочен обмен на информация, идеи, различни от формалния процес на комуникация.
Да бъдат съгласувани евентуални съвместни действия, чрез което да бъдат правилно насочени посланията към потенциалните инвеститори като район, предоставящ значително по-големи възможности за инвестиции, от тези, с които всяка една от общините разполага, а също и с цел споделяне на ресурси и оптимизиране на тяхното използване.

Затова е добре да се ползва единна комуникационна стратегия или да има съгласуваност между отделните комуникационни стратегии на съседните общини.

Във вътрешната аудитория са включени:

- **Местен бизнес, бизнес организации, браншови организации, НПО**

Информацията, която би представлявала интерес за местния бизнес е свързана на първо място с планираните от местната власт мерки за подобряване на техническата и бизнес инфраструктура в общината, облекчаването на административното обслужване от страна на местната администрация, както и навременна информация за планираните проекти, за които ще бъде търсено финансиране от различни фондове. Така ще бъде подобрена и възможността за прилагане на ефективни публично-частни партньорства с участието на местния бизнес.

- **Гражданите на общините бенефициенти и гражданските организации**

Информацията тук трябва да бъде насочена в помощ на развитието и поддържането на взаимоотношения с гражданите и техните сдружения; на осигуряването на информацията, необходима за постигане на информирано съгласие.

- **Местни медии**

Местните медии функционират като комуникационен канал, но също и като активен участник в популяризиране на възможностите за икономическо развитие.

8. Теми, заложи в комуникационната стратегия

Основните приоритети и цели заложи в разработените стратегии за МИР на 5 общини бенефициенти, трябва да са и отделните теми на комуникационните кампании. Те трябва да бъдат структурирани и спрямо времето и ресурсите за тяхното изпълнение.

Например:

- “Развитие и модернизация на базовата инфраструктура – разтеж и инвестиции в една модерна инфраструктура и запазена природна среда”
- “Развитие на човешките ресурси и социалната инфраструктура”
- “Повишаване конкурентноспособността на местната икономика – уникалност, диференциация”
- “Имидж на общината – привлекателна за младежи; гарантираща работа и добро здравеопазване; образ на активно, заето и без вътрешни конфликти население”
- “Подобряване на селищната среда и развитието на селските райони” – да живееш на село е модно;
- “Териториално и трансгранично сътрудничество с Румъния – предпочитаният “съсед”;
- “Укрепване и развитие на административния капацитет – удобство, сигурност, надежност”;

9. Ключови послания

“Успешни бизнес инициативи”

“Предимството на първите”

“Местната власт - активен и надежден партньор на бизнеса”

План за изпълнение на комуникационната стратегия

ОБЩ ПРЕГЛЕД

I. КОМУНИКАЦИЯ НА ПРОЕКТ

Комуникацията на един проект е съществена част от неговото цялостно управление и включва, както външна, така и вътрешна комуникация. Фокусът на настоящата комуникационна стратегия е външната комуникация към партньори, бенефициенти, потенциални потребители и клиенти на услугата, която е обект на договора.

Планът за изпълнение на Комуникационната стратегия започва с формулиране на условията, в които ще се осъществи конкретната стратегия. Този анализ е необходим с цел да се вземе решение дали е необходимо да се направят поправки и адаптация на формулираната стратегия с оглед промяна в конкретната ситуация.

Планът трябва да е обвързан със следните параметри – време, обект и таргет групи; послания и ключови думи; инструментариум; организация и управление; мониторинг и оценка на резултата.

II. ЦЕЛИ НА КОМУНИКАЦИОННИЯ ПЛАН

Настоящият комуникационен план има 3 основни цели:

- ***Промотиране на проекта***

Първата цел на комуникационния план е ориентирана към медиите, широката общественост и потенциалните партньори за мултиплициране на резултатите от проекта или прилагане на препоръките в него. Промоцията на проекта ще се проведе на местно ниво – общините, в които се изпълнява проекта (Две могили, Русе, Борово, Опака, Цар Калоян). Промоцията е важна от гледна точка на това да демонстрира професионализма, доверието и създаването на добра основа за изпълнение на препоръките от изследването.

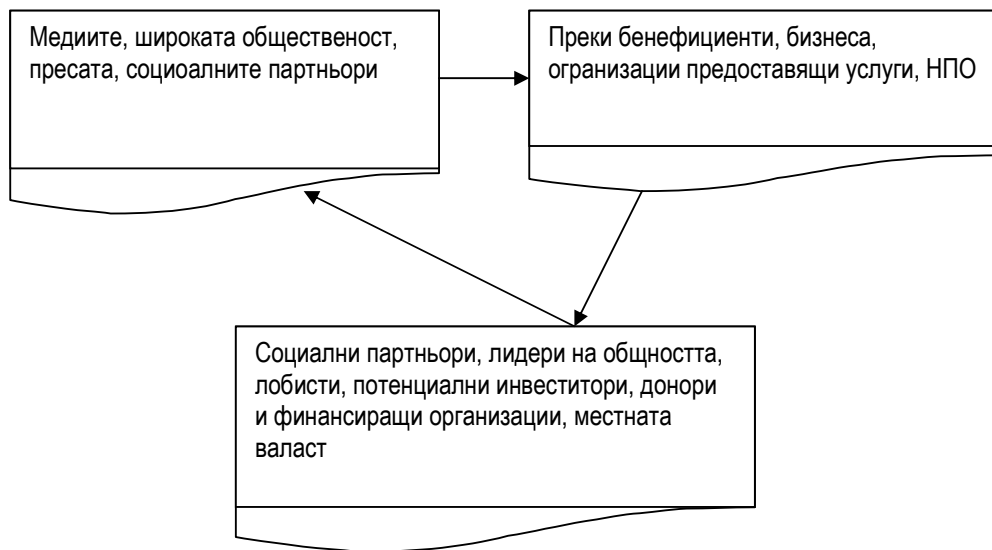
- ***Промотиране и маркетинг на услугите по проекта***

Маркетингът на услугите е насочена към преките бенефициенти, бизнес общността, НПО, организациите, предоставящи услуги в сферата на бизнес развитието и други пряко заинтересовани страни, които ще ползват проучването и анализите изготвени по настоящия проект за планиране на бъдещи действия. В резултат на промоцията и маркетинга на услугите ще се постигне по-добра координация на интереси и заинтересовани страни при реализацията на инвестиционни проекти, които ще допринесат за оптималното използване на икономическия потенциал и реализацията на значими за общността проекти, които ще повишат заетостта на територията на общините бенефициенти.

- **Обществена подкрепа, публичност и застъпничество сред всички бенефициенти и заинтересовани страни по проекта**

Обществената подкрепа и реализация на препоръките от изследването и възприемането на модела за планиране и актуализиране за развитие на плановете за развитие на местната икономика и общност. Тази цел е пряко свързана с постигането на устойчивост на проекта и мултиплицирането на модела за планиране на МИР и резултатите от проекта в други общности.

III. ЦЕЛЕВА АУДИТОРИЯ / ТАРГЕТ ГРУПИ

IV. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОМУНИКАЦИОННИЯ ПЛАН на комуникационни план за месец април и май

СТЪПКИ	ЦЕЛ	МЕРКИ (КАК) – ЧРЕЗ <u>ИНФОРМАЦИОННА, ИМИДЖОВА И PR КАМПАНИЯ</u>	МАТЕРИАЛИ	АУДИТОРИЯ
Развитие и прилагане на комуникационния план	Да се представи и популяризира проекта, неговата идентичност и същина.	<ul style="list-style-type: none"> - наименованието на проекта; - цели на проекта; - лого на проекта; - фази на проектния цикъл; - организация изпълнител – ДУ - резултати от проекта 	<ul style="list-style-type: none"> - промоционални материали (брошури); - папки с резултатите от проекта; - прессъобщения; - промоционални материали 	широка общественост; медиите
	Да представи	- идентифициране на	- дигитални, 1600 бр.	преките

	<p>на модела за планиране на местното икономическо развитие и услугата, която е извършена в полза на бенефициента</p>	<p>точните хора, представител на целевата аудитория, които да пренесат посланието на проекта – преките бенефициенти, бизнес организациите и бизнес общността, НПО и др. пряко заинтересовани страни.</p>	<p>информационни брошури; - 2 бр. Публикации в местната преса; - отразяване на резултатите от проекта в медиите; - изработване, дизайн и хостинг на интернет сайт.</p>	<p>бенефициенти; бизнес организации и бизнес общността; НПО; браншови организации и др. заинтересован и страни.</p>
	<p>Да изгради устойчиви партньорства, мрежи и групи за сътрудничество на местно ниво при изпълнението на препоръките от</p> <p>изследването и намирането на инвестиции за реализация на приоритетни за общините бенефициенти проекти.</p>	<p>- Идентифициране на местни лидери, представители на различните кръгове, които вземат решения и участват във формирането на приоритети за развитие на общините бенефициенти и тяхната реализация</p>	<p>- Папки с част от изследването, представяща конкретните приоритети, мерки и потенциални източници на финансиране на тези приоритети и мерки</p>	<p>- Социални партньори; - Представители на донорски и финансиращи организации; - бизнес лидери</p>